

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV., VÁRMEGYEHÁZ-U. 11. Telefon száma 788. KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA. CSAKBÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR szerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY széplrodalmi főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁRMEGYEHÁZ-U. 11. Telefon száma 706. HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBÉ VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FOLYVÁSI KIRÁLYHIVATAL

Maí számunk főbb közleményei: Vezetőnk: Ellengőz. Manóver. Királyunk és tanácsosai. A tengerszem. Erzsébet. Mozgó képek. M. T. A. Burok föltételei. A gazdaságkongresszus. Távozás: A nagy per. Irta: Eötvös Károly. Regény: A halál diadala. Irta: Gabriella D'Annunzio.

Ellengőz.

A mikor a gépész ugy akarja, hogy az előrevágatoló masina hirtelen visszafelét haladjon: ellengőzt ad. A mikor pedig a pozsonyi gazdaságkongresszusnak egy-egy vezetője látta, hogy az önálló magyar közgazdaság gépe mégis csak halad valamelyest, — nem vágtat, csak éppen hogy mozog — hát a pozsonyi gazdaságkongresszus is ellengőzt adott.

Hazudnék, a ki azt mondaná, hogy valami nagyon könnyű dolog volt a magyar közéletnek az ő közgazdasági nemtörődéséből való fehrázása. Oly rettentő ez országban az indolencia, meg az efféle kérdések iránt való érdeklenség, hogy szinte emberi erőf megihaladó munka kellett ahhoz, a míg az országnak egy s más része megmozdult, hogy kijelentse, önálló vámtérület kell-e neki vagy közös vámtérület. S a mikor aztán mégis megtalálták valamelyes élet, akkor előáll a pozsonyi kongresszus, hogy ezt a kicsi mozgást is eltámassza.

Elsőbbsen is ez a kongresszus sok ószinteség-hiánnyal erősen nektámadt mindennek, a mi nem mezőgazdaság. Károlyi Sándor gróf kifejtette, hogy a szövetszervelet igazában csak arra való, hogy a kereskedelmet erősítsék, fejlesszék, javítsák. Más szóval a szeszit akarja egészen kivenni az ipar kezéből. A harmadik a czukrot akarja decentralizálni ugy, hogy minden jóraváló latifundiumos urnak az asztalán helyet foglaljon a mezőgazdasági szeszgyár mellett egy-egy mezőgazdasági czukorgyár is, az iparos czukorgyárak végleg bescukat-tatván. Arra egy perczig sem gondoltak a pozsonyi vezérek, hogy az ilyen agitáció talán helyén lehet Poroszországban, a hol a mezőgazdaság urai az ő praevaleticiájukat féllik az ipar és a kereskedés hatalmasaitól s azoktól az óriás nagy s még egyre őregbedő mobilis vagyonoktól s jövedelmektől, a melyek már eddig is tulajdornálták a legnagyobb mezőgazdasági vagyonokat s jövedelmeket. De

halálos mérög az ilyen hangulatnak a terjesztése minálunk, a hol csak a kereskedelemnek s az iparnak a megérősödésétől, azaz, hogy becsületesen szólva: ennek a kettőnek a megszületésétől lehet várnai az ország gazdasági önállóságát. Ugyan kinek lesz kedve Magyarországon ipari vállalatba fogni, ha azt látja, hogy az ezernyi természetes nehézségen felül még ilyen bájos animozitás is várja.

Nem olyan rettentő a magyar ipar felé való tolongás? — minek hát ide az ellengőz? Utóvégre is egy ország csak egyszer engedheti meg magának azt a farsangi tréfát, hogy milliókat költ a szőlők felújítására s aztán az egész közigazgatást mozgósítja a magyar bor diskreditálására, arra, hogy a magyar bort valahogy eladni ne lehessen.

Minek kellett az a kijelentés, a mely ma érkezett meg hiteles szövegében, hogy: »Az eddigi vámtarifában és a szerződésekből láttuk, hogy nincsenek mezőgazdasági érdekeink kellőleg megóva s az ipari érdekek tulságos védelmével szemben sem volt meg az arány a mezőgazdasági termelés érdekeinek megvédésében.« Hol maradt e beszédben annak kijelentése, hogy ez az aránytalanság azonban csak akkor van meg, ha az osztrák ipart veti egybe az ember a magyar mezőgazdasággal? De menten más a dolgok képe, ha a magyar ipar áll szembe a magyar mezőgazdasággal, az lévén a helyzet, hogy az agrikulturnak mégis csak van valamelyes védelme, de a magyar ipar teljességgel védtelen az osztrákkal szemben. Nincs az az elvadtul merkantilista, a ki hathatos vámvédelmet ne kívánna a mezőgazdaság számára, a ki a mezőgazdasági vámmoknak alapos őregbitését, a vámtemes agrikulturnális cikkek alapos megvámmoltatását ne követelné. Mire hát annak a felhánytorgatása, hogy az ipar kedvéért máris milyen sok történt, a mikor pedig a magyar ipar kedvéért vámvédelem dolgában semmi se történt s nem is történhetett a vámtérület közösségének a korlátai között.

De most jutottunk csak el odáig, hogy az ellengőznek leghathatósabb alkalmazását megemlítsük. Az a kijelentés hangzott el a kongresszusra, hogy a magyar gazdaságközönség túlnyomó része a vámtérület közösségének a fentartását kívánja. A választások statisztikája ennek az el-

lenkezőjét mutatja ugyan, mert hiszen a buzát termelő magyar Alföld ma is negyvennyolczas, ma is egy sorban sürgeti az önálló hadsereget s az önálló vámtérületet. De ha nem ez lenne is az igazság, hanem az, a mit a kongresszuson tanítottak, akkor is mire való az ellengőz? Mit akarnak az ilyen deklarációk megerősíteni? Az alkudozó kormány álláspontját? A gazda-követelések tekintélyét? Vagy mit? — Az alkudozó Ausztria aligha fog nagyobb szabású áldozatokra készlen lenni, ha elhitetik vele, hogy ez ország döntő tényezője a mindenáron való közösséget akarja, ha elhitetik vele, hogy az önálló vámtérület hirdető politikai párt sincs harmoniában az ő küldőivel.

Avagy annyira imminnensnek látják az önálló magyar vámtérület eszméjét, hogy ellene való védekezést találnak szükségesnek? Mi ugy látjuk, hogy nagy küzködésre szorul az önálló magyar gazdasági ideája, nem ellenegzőre. És ha azt látunk, hogy a pozsonyi uraknak okuk van tartani az önálló magyar vámtérület megszületésétől, meg is tapsolnánk az ő aggodalmaskodásukat, a melylyel annak előretörését visszaszorítani akarják.

Budapest, szeptember 10.

Széll Bésben. Jelentettük, hogy a miniszterelnök ma Bésben lesz. Ott tartózkodásáról a következő hírek érkeztek:

Bécs, szept. 10. Széll miniszterelnök ma reggel Rátórtól megérkezett és a délelőtti folyamán meglátogatta dr. Körber-t, a kivel hosszasan tanácskozott.

Délben egy órákor a magyar miniszterelnök a Burgba hajtatott és a királlyal volt kihallgatáson, több mint háromnegyed óráig.

Ezzel együtt jelenté bécsi tudósítók, hogy az osztrák szakrefereusok, dr. Meyer és dr. Gruber osztályfőnökök, valamint dr. Spitzmüller és dr. Poeschl miniszteri tanácsosok, akik vasárnap a magyar pénzügyminiszterumban Toepke államtitkárral és dr. Popovics miniszteri tanácsossal a kiegyezési tárgyalások összefüggésében álló pénzügyi és adóügyi kérdésekben megbeszéléseket folytattak, Bésbe érkeztek. A szakfelelő a szombati közös minisztertanács utasítása értelmében, minden részletkérdést megbeszéltek és tárgyalásaik eredményéről záró jegyzőkönyvet vettek fel. Ezeket a mindkét részről aláírt jegyzőkönyvet a kormányok elé adják és ezek fogják képezni a parlamentek elé terjesztendő törvényjavaslatok alapját. Ez alkalommal érintették a közös jövedékek konverziójának kérdését is, ugyszintén a szesz és a petróleum kérdését is történetek megbeszélések mindazonban a kérdésekben azonban, a melyek a kiegyezéssel szorosabb összefüggésben nincsenek s annak

előbbi megkötését csak ezáltalánul elodáznak, a részletesebb tárgyalásokat mellőzték. A 4 és fél százalékos jövedék konverziója, majd csak a kiegyezési tervezet teljes elkészülte után kerülhet szóba. Ugy hírlik, hogy az osztrák képviselőház október második felére fogják összehívni. A osch és a német pártvezérekkel dr. Körber osztrák miniszterelnök csak a kiegyezési tárgyalások végleges beférése után fogja a tárgyalásokat megkezdeni.

Ezeket a híreket regisztráljuk megjegyzés nélkül. Hiszen mi véleményünk volt az eddigi konferálásról, megmondtuk kellőképpen. Széll még ma este visszautazott Rátótra.

Manóver.

— A sávári királynapok. —

Minden esztendőben résztvesz, mint vendég, az ősi hadgyakorlatokon egy, vagy több fejedelmi egyenység, aki egyszersmind a királyunknak is vendége. Az idén Frigyes Vilmos, német trónörökös lesz jelen a nagy manóvereken. Ez a látogatás a sávári királynapoknak érdekességét növeli.

Királyunknak különös őrmére szolgál, hogy a német trónörökös deszignálta a német császárra, hogy hadseregünk ősi hadgyakorlatain jelen legyen. Többször adott kifejezést a király nagy szimpátiájának, amelyet a német trónörökös iránt táplált. E nagy rokonszenvének jele és kifejezése volt az, hogy a trónörökös nagykorúsításának ünnepére Berlinbe utazott, hogy az aktuson jelen lehessen. Ezzel nemcsak szimpátiájának adta tanújletet, de érdeklődését is kifejezte keresztifia iránt. A német trónörökös tudvalevőleg a király keresztifia. A trónörökös megfiatal; most mult husz esztendő. De fiatal-ságba daezára igen népszerű Németországban, különösen a mióta a bonni egyetemmel látogatta hogy a nyilvános egyetemi előadások megismerkedjék a közélettel és megtanuljon mindent, a mire egy trónörökösnek és leendő császárnak szüksége van. Hiszük, hogy Magyarországról szép emléket visszahaza és maga is meggyőződik arról, a mit császári apja mondott Magyarországról és a magyarokról.

És így megléleknül Sávár és környéke. A királynak a hadgyakorlatok alatt ott lesz a főhadiszállása. Minden indul ki és ide tér majd vissza. Mindegy a király a német trónörökösrel és így ez lesz ezentruma a nagy manóvereknek.

Meg fogunk inuálni a nagy esztázószakos és Sávár környéke, ugyancsak hangos lesz majd. Puskaropogás, agyudörgés zavarja majd a csendes környék népet. Óriási csapatok mennek majd végig a környéken; megmászják a hegynyakot, ellájk az utakat s egymás közt feloszva a szerepeket próbálják ki egymáson harci képességeiket. A hadgyakorlatoknak kétségtelenül megvan a maguk jelentősége stratégiai szempontból. Körülbelül, de sohasem egészen, fogalmunk van a hadsereg erejéről, tálamról és védő képességéről, a hadvezérek leleményéről és sok egyébéről, minek háboruban döntő jelentősége van. De sokszor konstatálhat jent, hogy a hadgyakorlatok sikere még nem jelenti azt, a mily jelentőségű katonai körökben a manóvereknek tulajdonítaniuk. Nagy részét ezeknek a hadászati

hadgyakorlatokra vonatkozó tudósításunkat a következőkben foglaljuk össze: Pénteken kezdődnek a nyugatmagyarországi hadgyakorlatok. A csapatok már tizenegyedikén délelőn indulnak utnak s a két fél lovassága ugyaneznap lép hadi-vizonyba. A hadgyakorlatokra kivézényelt csapatokból két hadsereget, egy keletit s egy nyugati alakítottak, a melyek egymás ellen fognak működni. A nyugati, a melyet Ferenc Ferdinánd főherceg vezényel, két haltestre oszlik. Ezek viszont két-két dandár gyalogságból s egy lovasdandárból állanak. A Frigyes főherceg tábornagyi vezényelte alatt álló keleti hadsereget egy hadtest képezi három dandár gyalogsággal, egy önálló gyalogdandárral s egy lovasdandárral. A nyugati hadsereg két hadtestre aia egy kombinált hadtestet rendeltek, a melyet a bécsi második hadtest egy gyalogdandárból s egy honvéd gyalog dandárból formáltak. Ezt a kombinált hadtestet Schönauich Ferencc altábornagy, a közös hadügyminiszter helyettese vezényli. Kívüle hadtestparancsnokai szerepelnek: Graf Uexküll-Gyllenband lovassági tábornok a nyugati hadseregben, a keletiben pedig lovark Pitreich Henrik altábornagy, vezérkari főnök-helyettes. A király főhadiszállása tudvalevőleg Sávároton van. A hadgyakorlatok terénitima az akcióba lépő csapatok számához képest meglehetősen kevés. Nyugatról a Morva folyó, keletről a Kis-Kárpátok, délről a Dürnkruht—Rohrbach—Nagy-Szombati országut, északról pedig a Felhő Kárpátok határoják. A hadgyakorlatok lefolyását, mint mindig, az idén is, nemesak a mi, de a katonai külföld is a legnagyobb érdeklődéssel kísérik.

Az önálló magyar közgazdaság gépe mégis csak halad valamelyest, — nem vágtat, csak éppen hogy mozog — hát a pozsonyi gazdaságkongresszus is ellengőzt adott.

Hazudnék, a ki azt mondaná, hogy valami nagyon könnyű dolog volt a magyar közéletnek az ő közgazdasági nemtörődéséből való fehrázása.

Elsőbbsen is ez a kongresszus sok ószinteség-hiánnyal erősen nektámadt mindennek, a mi nem mezőgazdaság. Károlyi Sándor gróf kifejtette, hogy a szövetszervelet igazában csak arra való, hogy a kereskedelmet erősítsék, fejlesszék, javítsák. Más szóval a szeszit akarja egészen kivenni az ipar kezéből. A harmadik a czukrot akarja decentralizálni ugy, hogy minden jóraváló latifundiumos urnak az asztalán helyet foglaljon a mezőgazdasági szeszgyár mellett egy-egy mezőgazdasági czukorgyár is, az iparos czukorgyárak végleg bescukat-tatván. Arra egy perczig sem gondoltak a pozsonyi vezérek, hogy az ilyen agitáció talán helyén lehet Poroszországban, a hol a mezőgazdaság urai az ő praevaleticiájukat féllik az ipar és a kereskedés hatalmasaitól s azoktól az óriás nagy s még egyre őregbedő mobilis vagyonoktól s jövedelmektől, a melyek már eddig is tulajdornálták a legnagyobb mezőgazdasági vagyonokat s jövedelmeket. De

Sávárról sürgönyben jelentik: A Morva folyó és a kis Kárpátok között, hol homokbúcszókon, hol macsáros tiszokon terül el Sávárnak, a régi buszgyár helynek vidéke, a melyt az ő felsége szemel előtt tartandó nagygyakorlatok színhelye, közkedésközpontja. A király és a német birodalom trónörököse napokon át a monumentalis buszgyár-templom melé állt, volt Szent Pál-rend kolostor lakói lesnek inam könnyen elérik a gyakorlatok terépet, a hol több hadtest mérközük majd harci játékokban. Nem kevesebb mint 17 hurokosok hozta Bésből az uralkodó, fejedelmi vendégek és a kíséretük lakosztályainak szánt berendezést. Az ősi

Az Egyetértés tárczája.

(Mindon jog forntarva).

A NAGY PER,

MELY EZER ÉV ÓTA FOLYIK S MA SINGS VÉGE.

IRTA: EÖTVÖS KÁROLY.

MÁSODIK KÖTET.

VII.

A védelem.

Azt az eszmét s azt a nemzeti szenvedélyt, mely a függetlenségi háborúban nyert alakot, képviselte a függetlenségi párt. És képviselte a nemzeti érdekek korlátai közta szabadelvű haladás irányát. De ha most már e párt a felekezeti igazgatós talajára lép át, azon szervezkedik s szervezetebe egyéb pártalemekek szövetségét is befoglalja: nyomában elveszti történelmi erősségeit, szakít a nagy multnak dicső hagyományyaival, nemzeti jellege elhomályosul s a helyett, hogy történelmi párt maradna: a napi és időszaki eszméiramlatok fuvataga állt engedni magát elborítottát s e fuvatag ereje és iránya szerint fog ingadozni. Jól emlékszem szavaimra, a melyekkel képviselőtársaim javaslatát elutasítottam magamtól.

— Hiszik-e azt, hogy a nemzet ez idő szerint képes nagy függetlenségi harcra s egyuttal kész is arra? — Nem hiszik. — És ne hiszem. A felekezeti gyűléség utálatos eszköz politikai célok elérésére, de ha függetlenségünk kivívására alkalmas volna: magam is gondolkozba esném, ne használnam-e föl? Azonban nem alkalmas. Ha e gyűlölködés megerősödik: a tömeg legroszabb

szenvedélyeit kelti föl s ingerli kitérésre. A vezetés csakhamar kiesik kezünkből s a bujtogatók kezére száll. Az ő kezükből pedig a fosztogatók veszik át. Vajjon tetszenek-e néktek, ha egy szép napon Tisza Kálmán azt a jelentést tenné a parlamentben, hogy tegnap az egyesült függetlenségi és nemzeti párt népgyűlést tartott Pozsonyban vagy Miskolczon, gyűlés után a tömeg a zsidók hajljait és raktárait kezdte fosztogatni, kénytelen voltam tehát katonasággal állítani helyre a rendet? En ilyen jövendő előkészítésére nem vállalkozom. E helyett azt tanácsolom: álljunk a felekezeti igazgató élé egész mellet s küzdjük le azt egész elszántsággal.

A függetlenségi párt elnöke Moccsary Lajos volt. Nemes gondolkozás, erős hazafiaság, arany jellem. Bizalmas barátság kötött hozzá. Másnap közöltem vele az éjszakai tárgyalást s egyuttal kijelenttem neki, hogy veszélyesnek és kalandosnak tartom az új pártalakítási tervet s e terv csak arra indít, hogy habozásom szűnjék meg s a védelmi megbízatást fogadjam el. Erős magyar gondolkozása dacára Moccsary Lajos se őrlt el a kijelentésemnek. Ugy látta, egy időre megbénítja politikai működésemet ez a vállalat s ez nem lesz hasznára a függetlenségi pártnak. Nemes tanácskozás fejlődött ki közöttünk. Élénken emlékszem egyes részleteire. Megjegyzetem, hogy törvényes jogomban áll ugyan a hozzám intézett kérelmet megtagadni, de annak megtagadásában mégis nagy erkölcsi gyöngeség rejlenék. Az orvos se tagadhatja meg a halálos beteg orvoslását s az ügyvéd se a szerencsétlenek védelmét. Kétszáz év előtt a mi egyházainkat a magyar protestánsokat is gyilkos erélylyel üldözte a felekezeti dühögés ür-

gye alatt a habzburgi erőszak, rokonainkat hóhér kezébe, egyházaink lelki tanítóit gyalárlásba hurcolták: vajjon a közelét szereplő férfיא megengedhetne volna-e magának akkor, hogy az üldözöttek keserű jajtátása elől fülét bezárja s a védelem enyhítő segítségét megtagadja? Bűnök-e vagy ártatlank az eszlári zsidók: nem tudom. De most már csupán nem is az a kérdés, mert hiszen a tömeg felizgatott indulata odáig fokozódott, a hol már az egész zsidó felekezetet fenyegeti, de fenyegeti egyuttal társadalmunk nyugalmát is.

Moccsary Lajos csak ugy látta és érezte ezt, mint én. Nem is nagyon törekedett lebészélni aztán, de hű barátként óvatosságra intett. Sok baja lehet — ugymond — a párt néhány tagjával, mivelhogy ellenem a párt kebelében is elkezdének majd igaztnai, a melyet neki mint elhőknek kell majd megagátolni.

Értésitettem Simon Józsefet, hogy a védői megbízást, ha törvényes alakban a vádoltaktól jön, elfogadom. De van hozzá föltételelem is. Kifejtetem előtte, hogy a vállaltban az ügyvédi munka lesz a legkisebb és a legkönnyebb. Nem a közzvádlóval s nem a bírák elfogultságával kell nekem a nagy harcot megvívnom.

Hanem a felizgatott közvéleményvel, a gyűlölködés ellenséges indulatával, az ezernyi rágalommal és gyanúsítással. Egy nagy bajvivásnak lesz majd tanuja az ország, a melyben az egyik fél én leszek, a másik fél a tömegek szenvedélyei. A jó és nemes lelkek majd részvétel, talán rokonszenvvel is nélkül harezomat, de segítségemre nem mozdulnak. Várják ezt majd a koronától, a parlamenttől, a nemzet nagyjaitól, hogy bölcsességük szá-

vát s tekintélyük súlyát ok emeljük fel a felekezeti igazgató ellen. Ok pedig sok mindentől komoly vagy nem elég komoly okból hallgatni fognak. Hallgatni fognak mind a nemzet kormányzóit, az egyházak fejedelmét, a pártok vezéreit, az ország főbíráit s a méltelen uradalnak birtokosait. Hirreves tudósok, költők, tanárok nem emelik föl szavukat. Mind, valamennyien csak a bajvívás végét várják.

De nem hallgatnak s nem várakoznak majd a közélet ama kis és nagy emberei s a napi sajtónak ama számító ferfiak, kik a nép szenvedelmét a maguk részére gyöngyöztetni óhajlják is, képesek is. Minő könnyű és élvezetes dolog lesz ezek előtt a védőt a gyűlölet áradatával elborítani. Az igazság egykor győzni fog ugyan, de addig még sok idő telik el. S az az idő nem az enyém lesz, hanem az igazgatók.

Igen jól láttam előre mindent.

Minden jelentékeny férfival együtt egy időben születtek meg annak egy csomó elölensége. S együtt nő fel vele s el nem hagyja őt soha. En is valaki voltam már az országban és irodalmi közéletben, körülöttem is hemzsegtek már a nyilt vagy titkos ellenések: minő élvezet lesz ezeknek a közzgyűlölködés egy részét ellenem irányozni.

De hát mindez egy percznyi aggodalmat se okozott nekem. A küzdő pálya nem rózsás pihenő s tudtam, hogy a küzdelem elé kell menni.

Vége is az igazságot győzelemre vinni, a felekezeti gyűlölködést megszüntetni s a tömegeket elcsillapítani: ez volt a cél. S szentül meg voltam győződve, hogy alkalmas férfiak, kitűnő védőtársak segítségével ezt biztosabban elérnem, mintha magánosan maradok. Védőtársakat kerestem.

En a védelemben pártállásomnál fogva a közönség vélekedésében a függetlenségi pártot képviseltem. Társaimat egy akartam megválasztani, hogy a nagy bajvívásban a parlament minden pártja képviselve legyen. Tehát a mérsékelt ellenékek, a közép-párt is és a szabadelvű kormánypárt is.

A mérsékelt ellenékek kiváló tagjai voltak. Földendők, nagy uradalnak urai, főpárok, volt miniszterek s előkelő képviselők, kik azóta lettek miniszterek és államtitkárok. Egyik vezére gróf Apponyi Albert volt, kire diszes jövő várt s egyik kiváló tagja Horváthy Nándor volt, tanulmányai s életmódja szerint gyakorló ügyvéd.

E pártból ő rá esett választásom.

Ős, nemes család sarjadéka volt. Ősei Magyarország északi részén voltak honosak s jelentős birtokosok. Szepes- és Sáros-vármegyékben már a 16-ik század elejétől kezdve előkelő megyei tisztviselők s országgyűlési követek is kerültek ki a családból. Házasság útján az ország legjelesebb felvidéki családjaival volt rokonságban.

Ő Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyében Szolnokon volt gyakorló ügyvéd. Jó gyakorlati ügyvéd híreben állt, jeles címe volt s nagy tekintélyre tett szert a vármegyében. Kedélyes egyéniség, megnyerő modor, jó pajtás: nagyon megkedvelte közönsége s 1872-ben a szolnoki kerület a parlament tagjává, képviselővé megválasztotta.

Először a balközépnek nevezett közjogi ellenékek foglalt helyet Tisza Kálmán vezérlete alatt. 1875-ben, a mikor a nagy pártok összeolvadtak, kormánypárti lett s Tisza kormányának híve. E pártban sem maradhatott sokáig. 1876-ban a kormánypárt kettő szakadt s jelentékeny része független szá-

Vertical text in the left margin containing small advertisements and notices, including mentions of 'Egyetértés' and various services.

KIS HIRDETÉSEK

8. Hirdetési rovathoz minden szöveg... telefon 706.

8. Hirdetési rovathoz minden szöveg... telefon 706.

TELEFON 706. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válasza szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltek.

Bérmentes levelező lapok kis hirdetések... Antonovics Emma... V. Andrásy-utca 27. sz.

Dankó Lőrincz... V. Városház-utca 6. sz. Nagy-Enye. Grünfeld D. Nagy-Kanizsa: Fischel F.

! Gábor!... Magányos... Jenő... Szőlőprések... Birtokajánlatok

Használt és új ajtók, ablakok, vasredőnyök... Eislér Armin... Gazdasági

Nélküldözhetően... Hő-víz gyógyfürdő... Fegyverek... Blum Sándor

Remington-írógép-iskoláinkban... a beiratások most vannak folyamatban.

masznált utasági butorok, perzsa szőnyegek, garnitúrák, függönyök, olajfestmények, csillárok, órák

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Kwizda Ferencz Janos... es. és kir. osztály-magyar, román királyi és bolgar fejedelmi udvari szobalios

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Kwizda-féle Restitutivfluid... es. és kir. szab. módosított levélre részletek

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Spa. Nyári saison. Spa... a német határ közelében, Köln, Brüssel, Parisi vonal.

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Spa. Nyári saison. Spa... a német határ közelében, Köln, Brüssel, Parisi vonal.

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Spa. Nyári saison. Spa... a német határ közelében, Köln, Brüssel, Parisi vonal.

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Spa. Nyári saison. Spa... a német határ közelében, Köln, Brüssel, Parisi vonal.

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Spa. Nyári saison. Spa... a német határ közelében, Köln, Brüssel, Parisi vonal.

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Spa. Nyári saison. Spa... a német határ közelében, Köln, Brüssel, Parisi vonal.

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Spa. Nyári saison. Spa... a német határ közelében, Köln, Brüssel, Parisi vonal.

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Spa. Nyári saison. Spa... a német határ közelében, Köln, Brüssel, Parisi vonal.

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Spa. Nyári saison. Spa... a német határ közelében, Köln, Brüssel, Parisi vonal.

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Spa. Nyári saison. Spa... a német határ közelében, Köln, Brüssel, Parisi vonal.

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Spa. Nyári saison. Spa... a német határ közelében, Köln, Brüssel, Parisi vonal.

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.

Spa. Nyári saison. Spa... a német határ közelében, Köln, Brüssel, Parisi vonal.

Fontos SERVBEN SZENVEDŐKNEK!... Serültek ne mulasszák el!

Dr. GINZAR J. egyetem. orvos. szakorvos... gyorssal és alaposan gyógyít minden friss, régi, makacs

Hydraulikus (vinyomás) sajtókat... legjobb szerkezetben, 2 kitéhető sajtó kosárral.

Szeresse be cipő és eszma szűkeletet... mert daczára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartós nem hasznára dolgom.